

[Bøgholm.]

ning, men dets mulighed for at forme verdensudviklingen, gribe afgørende ind i selve begivenhederne, har indtil nu været overmåde ringe, og vi kan ikke regne med, at det vil blive anderledes i de kommende år. Ydermere kommer det forhold til, som enhver er klar over, at en verdensomspændende konflikt ville sprænge De Forenede Nationer allerede fra første øjeblik. Under disse forhold må NATO og forsøgene på at samle Europa få en ganske særlig betydning. Kun et samlet Europa vil være i stand til at overleve de kampe, vi utvivlsomt går ind i på forskellige områder, et Europa, der er samlet ikke blot i fælles vilje til at værne fælles arv, men et Europa, der også er samlet for at tage den økonomiske kamp op, som den føres med så megen styrke netop i øjeblikket.

Det ville naturligvis ikke være realistisk at tænke, at hvis Danmark går ind i dette samarbejde, tilslutter sig de såkaldte 6 lande, kul- og stålunionens lande, så ville vi kunne få vore landbrugsvarer med under fuld liberalisering. Vi har ikke kunnet få det under samarbejdet om liberalisering i Europa, og vi kan heller ikke regne med at få det, hvor det gælder et økonomisk forenet Europa; men fordi vi ikke kan få det igennem, som vi ønsker, er der ingen grund til at opgive det, der er og må være vort principielle standpunkt. Også de andre lande vil utvivlsomt se, at principielt må det være således, at et forenet Europa økonomisk må omfatte alle livets områder, og at man ikke i det lange løb vil kunne undtage et så vigtigt område, som landbrugsvarerne nu engang er. Videre kommer det til, at når man betragter den udvikling, der befolkningsmæssigt foregår i alle lande i Europa, vandrigen fra land til by og industrialiseringen i Europa, er det alligevel et spørgsmål, om Europa på længere sigt vil have flere landbrugsvarer til rådighed, end det vil behøve inden for Europas egne grænser. Forholdet er videre det, at på en lang række områder vil der være forbrugsudvidelsesmuligheder, netop hvor det gælder landbruget og den overordentlig forskelligartede produktion, som det europæiske landbrug, taget i dette ords aller-videste betydning, frembringer.

Jeg tror derfor, det må være dansk politik,

hvis man vil tilslutte sig et forenet Europa — og jeg kan ikke se, at vi kan holde os uden for det uden på alvorlig måde at skade vore egne erhvervsinteresser — at fastholde det principielle krav, at målet, man arbejder frem imod, må være et frihandelsområde omfattende alle det økonomiske livs forskellige områder. Naturligvis må man indrømme, at det ikke vil være muligt at nå frem til frihandel omfattende landbrugsprodukterne så hurtigt, som det vil være muligt at nå frem til frihandel omfattende de industrielle produkter. Det vil da være rigtigt fra dansk side i god tid at undersøge, hvilke kompensationer det vil være rimeligt at give dansk økonomi for en udvikling, der naturligvis ikke stiller dansk økonomi gunstigere, men tværtimod ugunstigere end de øvrige lande inden for samarbejdet.

Jeg har vist to eller tre gange haft lejlighed til her mere eller mindre periferisk at fremdrage den danske indstilling over for kul- og stålunionen. Jeg har hver gang fået at vide, at den høje regering interesserede sig meget for spørgsmålet. Det er jeg naturligvis taknemlig for, men nu halvandet år efter Messinakonferencen, efter den engelske finansminister MacMillans erklæring om, at England er rede til ud fra et ønske om at nå resultater at gå ind i en undersøgelse af, under hvilke vilkår England vil kunne tilslutte sig et sådant forenet Europa, håber jeg, regeringens overvejelser er nået så vidt, at det vil være muligt at udtale sig derom. Jeg håber også, det vil være muligt for den høje regering at finde ud af, hvilken minister der skal give svaret.

Spørgsmålet om et samlet Europa er imidlertid et spørgsmål, der vil gribe ind på en hel række forskellige områder. Det vil således også gribe ind i form af krav om et fælleseuropæisk arbejdsmarked, og i det lange løb er der vel ingen tvivl om, at man må frem til noget sådant. Det bør dog allerede fra begyndelsen siges og siges med al mulig styrke, at forudsætningen derfor må være, at der ikke gennemføres eller er gennemført en statsligt understøttet eller på anden måde kunstigt foranlediget tilvandrigen op imod egnene omkring grænserne, at der ikke er skabt et befolkningspolitisk tryk mod nabolandenes grænser. Så længe et sådant tryk vedvarer, vil det